

koude. In de drukte van de aanleg van het nieuwe gedeelte van onze voorbeeldtuinen schieten er te veel dingen door je hoofd. Zodoende was ik zeer verrast om plotseling, half februari, de prachtschubwortel met zijn eerste bloemen waar te nemen. In het voorjaar komen eerst de schubben boven de oppervlakte en als je niet beter weet zou je het voor een klont zwammen aanzien, gevolgd door de bloemen. Afgelopen zondag, 2 juni, waren er nog bloemen aanwezig. Maar de specifieke reden waarom ik naar de plant ging was om de zaaddozen en de verspreiding van het zaad te bekijken. De zaadknoppen zijn vrij groot, ruim 8 mm en bevatten drie zaden, elk rond de 4 mm groot. Als je de zaadknop van onder samenknijpt tussen duim en wijsvinger dan schieten de zaden met grote kracht weg. Doordat het zaad vrij groot is, zal het zich niet over grote afstand verspreiden. De schubwortel is nu dus bijna uitgebloeid en heeft al veel zaad gezet. De schubben zijn al aan het bruin worden en aan het vergaan. Dit beeld komt van een afstand bekeken weer overeen met een zwam die aan het weggroten is. Op den duur verdwijnt ze dus weer ondergronds, en bij jezelf denk je dan: tot volgend jaar.

Dit was mijn verhaal over de schubwortel, een aanwinst op De Beemd, een plant die niet in een potje gekweekt kan worden, maar die in het voorjaar rondgedeeld zou kunnen worden. Ik zag hem laatst ook al staan in Domies Toen in Pieterburen.

Bij mevrouw Hendriks is hij verdwenen, waarschijnlijk doordat zij geen wilgen in de tuin heeft. Maar zij kan altijd eens komen kijken of een deel van de plant krijgen - zo werkt dat bij tuinvrienden onderling.

Jan-Jaap Boehlé, wilde plantenkwaker, tuinontwerper en hovenier, met gevoel en oog voor de subtielere en onbekende plantensoorten.

Zijn adres: Oostervalge 44,
9989 EK Warffum. Tel: 0595-424424.

Adres kwekerij: Oudendijk 25,
9989 EM Warffum. Tel: 0595-424589

Het nuttige en het schone

Bijna een halve eeuw geleden kreeg ik van mijn vader, die mijn passie voor tuinieren had opgemerkt, een oud, beduimd boekje cadeau. Het heette "Voyage autour de mon Jardin" en werd geschreven door Alphonse Karr in de eerste helft van de 19de eeuw. Het bevat een collectie brieven met filosofische tuinwaarnemingen, gericht aan ene Jeanne Bouyer. Als zoiets nu zou geschreven worden zouden we dit cursiefjes of columns noemen. Ik moet tot mijn schande bekennen: ik heb het nooit helemaal uitgelezen, er waren altijd wel dringender of boeiender dingen in het leven dan deze teksten uit een vervlogen verleden.

Zoals het voorbije weekend weer: naar Amsterdam gereisd om er de tentoonstelling over Van Gogh en Gauguin te gaan zien, niet te missen toch.

Al heel mijn leven achtervolgt het boekje van Karr mij met een soort schuldgevoel, alsof ik te kort schiet tegenover mijn vader. Het zwerft nu ook al jaren opnieuw over en weer tussen mijn bureau en mijn nachtkastje, omdat ik hoopte er eens iets mee te kunnen doen voor Oase. Af en toe las ik eens een van die brieven, maar het wilde maar niet lukken er inspiratie uit te puren. Dat kwam ook wel omdat ik niet echt veel wist over die mijnheer Karr. De dag na dat bezoek aan het Van Gogh museum kreeg ik de inval dit eens op het wereldwijde web te gaan opzoeken. Die zoekmachines zijn buitengewoon! Je tikt in: +"alphonse karr" + "voyage autour de mon jardin", en op één vijfde van een seconde vindt Google 12 webstekken over dit onderwerp. En wat blijkt nu: in 1874 schreef Vincent Van Gogh vanuit Londen aan zijn broer Theo: "Koop van het geld dat je van mij hebt van Alphonse Karr: 'Voyage autour de mon jardin'. Doe dat bepaald, ik wil dat je dat leest." Wel wel... Dan toch maar even de lezers van dit blad tracteren op een uitspraak van Karr (brief LXVI): "Ik weet niet waarom, maar mensen die de schoonheid cultiveren schamen zich daar vaak over, en verzinnen daarom allerlei morele kwaliteiten of nuttige eigenschappen - vaak uit de lucht gegrepen - voor datgene wat ze mooi vinden. Van de andere kant zijn er ook mensen die niets anders willen dan anderen bedriegen over om het even wat. Het is ongetwijfeld door de combinatie van deze twee oorzaken dat men van paardekastanjes zeep heeft willen maken en vooral ook verkopen. Daarna heeft men de kastanjes ook als veevoeder aangeprezen. De dieren eten er tenslotte wel van, maar met grote tegenzin, en slechts na lange en vermagering veroorzakende aarzelingen verkiezen ze de vruchten boven de hongerdood, maar dan toch ternauwernood".

Het doet me denken aan de hedendaagse pogingen om aan natuur een economische waarde toe te kennen. Pogingen die gedoemd zijn te mislukken. Als we schoonheid willen verdedigen mogen we niet in deze val trappen. Schoonheid moet er zijn, omdat wij mensen daarvoor kiezen.

Johan Heirman